

Møte onsdag den 10. desember kl. 17.35

President: Å g o t V a l l e

D a g s o r d e n (nr. 13):

1. Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i legemiddeloven (refusjonskontrakter m.m.) (Innst. O. nr. 29 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 88 (2002-2003))
2. Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover (Innst. O. nr. 28 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 10 (2003-2004) Del I)
3. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover (samleproposisjon høsten 2003) Del II Endringer i lov om statstilskott til ordninger for avtalefestet pensjon (Innst. O. nr. 35 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 10 (2003-2004) Del II)
4. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringslova) (Innst. O. nr. 32 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 7 (2003-2004))
5. Referat

S a k n r . 1

Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i legemiddeloven (refusjonskontrakter m.m.) (Innst. O. nr. 29 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 88 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra sosialkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 10 minutter til Kristelig Folkeparti og 5 minutter til de øvrige gruppene.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Asmund Kristoffersen (A) (ordfører for saken): Riktig legemiddelbruk er et viktig element i den samlede helsepolitikken. Det betyr også at pasientene skal få tilgang til de legemidler som gir best effekt. Dette er en betydelig utfordring for de fagorganer som skal vurdere tilgjengelige legemidler, for dem som skal godkjenne bruken, og for Stortinget som skal bevilge pengene. Selv om Norge slett ikke ligger på topp i legemiddelforbruk, har veksten i utgiftene til legemidler ligget langt over den generelle utgiftsveksten, og dette må håndteres av både storting og regjering.

Denne saken dreier seg egentlig om å gi lovhjemmel for å innføre et system for refusjonskontrakt mellom staten og legemiddelfirmaene, i tillegg til en presisering i

legemiddeloven om indekspris og lovhjemmel for å finansiere det offentlige kostnader ved salg av reseptfrie legemidler utenom apotek gjennom gebyrer og avgifter. En samlet komite har likevel i innstillingen gått inn på sentrale sider ved hele blåreseptordningen.

Blåreseptordningen er viktig i forskrivning og dermed bruk av legemidler. Komiteen mener det er behov for en bred og helhetlig gjennomgang av alle sider ved blåreseptordningen, alt fra prosedyrer og myndighetsbestemmelser for opptak av legemidler i blåreseptordningen til legens forskrivningspraksis. Komiteen uttrykker at det i mange tilfeller tar for lang tid å få god og kostnads-effektiv medisin inn i blåreseptordningen. Komiteen sier også at våre nåværende prosedyrer for lett bringer Stortinget inn i en slags saksbehandlerrolle i fagmedisinske spørsmål som går på om legemidler skal tas opp i blåreseptordningen eller ikke. Et stort flertall står derfor bak et felles forslag om en bred og helhetlig gjennomgang av blåreseptordningen.

Mindretallet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, fremmer et eget forslag, som er mer spesifisert, men jeg antar at de elementer de nevner, nettopp er forhold som må ligge inne i en bred og helhetlig gjennomgang av blåreseptordningen.

Hele komiteen er opptatt av at effektive og kostnads-effektive legemidler skal bli tilgjengelige for pasientene så raskt som mulig. Flertallet, alle unntatt Fremskrittspartiet og Senterpartiet, går i prinsippet inn for systemet med refusjonskontrakter fordi vi tror at dette både kan være en ryddig måte å sikre pasientene riktige legemidler på og en måte å holde kontroll med kostnadene samt unngå at vi på Stortinget blir saksbehandlere. Men vi presiserer en rekke forhold som må vektlegges i et slikt system. Det er selvsagt legene som forskriver legemidler og skal sikre pasientene en riktig behandling. Det er viktig at legene gjør seg kjent med og forskriver etter de fastsatte vilkår. Det er også viktig at departementet vurderer tiltak som i større grad enn i dag ansvarliggjør legene for kostnadsmessige konsekvenser.

Riktig legemiddelbruk er også et informasjonsanliggende, og komiteen vektlegger at myndighetene må ta større ansvar, samtidig som legemiddelindustrien har et ubetinget ansvar for korrekt informasjon. Kvalitetsmessig god informasjon vil ha betydning for legenes forskrivningspraksis og dermed influere på om forutsetningene i inngåtte refusjonskontrakter holdes.

Selv om rettighetshaveren, dvs. legemiddelfirmaet, skal løpe en økonomisk risiko ved at det forskrives legemidler til andre enn de pasientgrupper legemidlet er ment for, og avtalt for, må sanksjoner mot disse stå i et rimelig forhold til rettighetshaverens ansvar for salg utover kontraktfestet volum. Avtalene må være tydelige på forhold der det kan bli aktuelt å kreve tilbakebetaling på grunn av at salgsvolumet overstiger avtalefestet nivå.

En samlet komite gir sin tilslutning til endring av legemiddeloven § 6 tredje ledd for å hindre tvil om det rettslige grunnlaget for beregning av indekspris som tar utgangspunkt i legemiddelleverandørens faktiske utsalgspris. Komiteen gir også sin tilslutning til lovhjem-

mel for fastsetting av gebyr for omsetning av reseptfrie legemidler utenfor apotek og innkreving av årlig avgift for å kunne omsette slike varer.

Bent Høie (H): Jeg skal prøve å gjøre det godt igjen mot Stortingets president og være kort i mitt innlegg.

Jeg slutter meg til saksordførerenes bemerkninger og viser til at dette er en lovhjemmel som har bakgrunn i et vedtak i forbindelse med statsbudsjettet for 2003. Hensikten den gangen var å finne en mulighet for å tilby pasienter som har behov for det, Actos og Avandia. Men ordningen har en mye mer generell begrunnelse, nemlig knyttet til at det i tiden framover vil komme en rekke legemidler som er innovative, svært dyre, og som gir veldig gode resultater for en begrenset gruppe pasienter. Ved hjelp av refusjonskontrakter kan staten og de ulike legemiddelbedriftene sikre at disse legemidlene blir raske tilgjengelig for pasientene, samtidig som en har kontroll med at en ikke kjører med Rolls-Royce der en kan klare seg med en Volvo – for å bruke et bilde.

Det er viktig å understreke at en refusjonskontrakt vil være et rimelig virkemiddel av forskjellige grunner. For det første er ikke en refusjonskontrakt et vedtak. Det vil være en frivillig sak for legemiddelfirmaet å inngå en slik kontrakt med staten. Det er for det andre det enkelte legemiddelfirma som i refusjonssøknaden gir anslag over forventet salg. Gjennom sin markedsføring har legemiddelfirmaet betydelig innflytelse på hvordan salget faktisk blir.

Jeg vil avslutningsvis si at vi støtter proposisjonen med de endringene som vi har blitt enig med flertallet om. Jeg er veldig glad for at alle partier utenom Fremskrittspartiet og Senterpartiet støtter dette. Jeg er også glad for at vi får en helhetlig sak til Stortinget til høsten som gjennomgår dette området.

I årets statsbudsjett er utgiftene på dette området vokst med 700 mill. kr. Det gir oss betydelige utfordringer. Det er viktig at vi også på dette området har et kritisk blikk på om de offentlige pengene brukes på den beste måten til gode for landets pasienter.

Harald T. Nesvik (FrP): Regjeringen får i dag flertall for å innføre en ordning med refusjonskontrakter i forbindelse med optak av legemidler med tanke på refusjon. En ordning med denne type kontrakter kan for så vidt virke fornuftig hvis man har som tilnærning at formålet er å få en raskest mulig tilgang på de beste legemidlene, og at det var enighet mellom de enkelte aktørene innen legemiddelområdet om hvordan denne ordningen skulle praktiseres.

De gjeldende forutsetningene som burde vært bakgrunn for innføring av refusjonskontrakter, er så til de grader ikke oppfylt, etter Fremskrittspartiets mening. Slik som denne saken ligger an i dag med flertallets innstilling til vedtak, er dette ikke en sak som har som utgangspunkt at pasientene skal få en rask tilgang til nye og bedre legemidler, men snarere en ordning som har som siktemål å redusere statens utgifter til nettopp dette formålet.

Det er grunn til å frykte at en utstrakt bruk av denne type kontrakter, med dertil et visst antall konflikter om kontraktens innhold og oppfyllelse, faktisk vil kunne føre til en senere – og dermed dårligere – tilgang på de beste legemidlene fordi partene vil stå på sitt og ikke vil ta initiativ til å være imøtekommende, grunnet økonomiske årsaker. Det er grunn til å tro at norske myndigheter vil legge opp til en utstrakt bruk av refusjonskontrakter.

Det er i dag Statens legemiddelverk som innstiller på hvilke pasientgrupper som skal få refundert sine legemiddelutgifter, ut fra gjeldende kriterier for denne type saker. En har imidlertid sett rimelig ofte at departementet ikke følger Statens legemiddelverks anbefalinger, og da mest sannsynlig ut fra et budsjettmessig perspektiv. Det som imidlertid er anført som en årsak til at man ønsker en ordning med refusjonskontrakter, er at en ønsker å sikre seg at legene faktisk skriver ut de enkelte legemidlene bare til dem som oppfyller kriteriene Statens legemiddelverk har satt i sine anbefalinger. Dette er imidlertid bare å anse som synsing, at så er tilfellet. Det er i den forbindelse verdt å merke seg hva en samlet komite uttaler i innstillingen:

«Komiteen har heller ikke noen holdepunkter for å si at det forskrives legemidler i noen stor grad utover det som følger av forskrivingsvilkår.»

Det som imidlertid virkelig bekymrer meg, er at komiteens flertall ber om at departementet vurderer tiltak som i større grad enn i dag ansvarliggjør legen for de kostnadsmessige konsekvensene av forskrivningen. Legene skal etter Fremskrittspartiets mening ha ett hovedfokus for øye, og det er pasientens ve og vel. Dersom en ønsker å rette fokus mot legene, må dette gjøres gjennom dialog og informasjon, ikke gjennom å tvangsinnføre en forskrivningspraksis etter statens økonomiske sparemotiv.

Det blir i dag vedtatt at det til neste år skal foretas en helhetlig gjennomgang av hele blåreseptordningen. Det er etter Fremskrittspartiets syn helt åpenbart at det ikke skulle være nødvendig med denne nye ordningen med refusjonskontrakter før denne evalueringen var foretatt.

Når det gjelder refusjon av de to legemidlene, som er selve utgangspunktet for at denne saken kommer opp, diabeteslegemidlene Actos og Avandia, kan disse refunderes etter § 9 uten ekstra kostnader for staten, da disse legemidlene medfører redusert bruk av insulin, jf. Statens legemiddelverks innstilling. På denne bakgrunn vil Fremskrittspartiet stemme mot § 6 nytt femte ledd.

Fremskrittspartiet var imot at det skulle innføres et indeksprissystem innen legemiddelområdet. Flertallet valgte likevel å gjøre dette mot Fremskrittspartiets stemme. I innstillingen til proposisjonen har Fremskrittspartiet valgt ikke å ta en omkamp på dette området, da det som er framlagt her til forslag til endringer, er å anse som rene presiseringer i loven. Fremskrittspartiet vil derfor stemme for det i dag.

Når det gjelder legemidlene Actos og Avandia, var det faktisk oppnådd enighet i forrige års budsjett om at disse skulle refunderes fra staten. Det er ikke gjort til tross for den avtalen som ble inngått. Jeg synes det er en

(Nesvik)

trasis situasjon som har oppstått, når man har inngått en avtale om dette og det ikke er blitt fulgt opp fra statens og Regjeringens side.

Presidenten: Presidenten går ut fra at representanten Nesvik vil ta opp et forslag fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet.

Harald T. Nesvik (FrP): Det gjør jeg.

Presidenten: Representanten Harald T. Nesvik har tatt opp det forslaget som det ble referert til.

Olav Gunnar Ballo (SV): Det budsjettet som ble vedtatt i Stortinget i dag, innebærer at man i regi av staten kalkulerer utgifter til legemidler neste år på i overkant av 8 milliarder kr – 8 085 000 000 kr for å være nøyaktig. Det er naturligvis en betydelig sum. Det gjør jo at man med rette må være opptatt av at de midlene som bevilges over statlige budsjetter, brukes på en målrettet måte som gir mest mulig effekt overfor befolkningen. SV tror at det ikke er tilfellet i dag.

Jeg registrerer at Fremskrittspartiet er bekymret med hensyn til retningslinjer overfor legene når det gjelder forskrivningspraksis og økonomien i det. Jeg tror at det er riktig at man skal være bekymret i forhold til forskrivningspraksis, for mange legemidler har veldig høye kostnader og forskrives på relativt liberale vilkår. Det har vært spesialister som har trukket fram at legemiddelindustrien også tilrettelegger for at nye, dyrere legemidler kommer inn på markedet og forskyver gamle velprøvde preparater som har lav kostnad, og som patentrettighetene er gått ut på, og så stimulerer leger til å forskrive de nye preparatene for på den måten å øke sin egen inntjening. Det man ser, er jo hvilken enorm påvirkningskraft legemiddelindustrien har, også inn i dette huset, og hvordan vi som folkevalgte lar oss bruke av legemiddelindustrien til også å drive ren produktmarkedsføring fra talerstolen ved at man presenterer produktene med handelspreparatet, og man omtaler med indignasjon hvordan disse legemiddelprodusentene da ikke får den inntjeningen som de burde fått, som en konsekvens av at de innlemmes i blåreseptordningen. Det er en bekymring som SV ikke deler. Vi tror at legemiddelindustrien vil klare seg svært godt også om man innfører endrede ordninger som søker å bruke ressursene på en bedre måte enn i dag.

Vi har imidlertid vært uenig i at tilnærmingen når det gjelder refusjonskontrakten, skal være slik at den ikke er basert på frivillighet. For vi tror at man oppnår mer med frivillighet enn med tvang, og at det også vil være en mulighet for å ansvarliggjøre legemiddelindustrien med tanke på markedsføring, ved at man da nødvendigvis må gi en beskrivelse som står i samsvar med de kontrakter man inngår, der målet ikke blir at flest mulig skal bruke et preparat, men at den gruppen av personer som har plager eller disposisjon for å utvikle plager, får preparatet, og ikke flest mulig, også de som ikke måtte ha nytte av det. I så henseende er de medieoppslagene som har vært i det

siste, tankevekkende, der det dokumenteres at langt flere enn dem som har nytte av det, ofte bruker til dels svært dyre medikamenter, og mange av dem som får forskrevet disse medikamentene, har ikke bare manglende nytte av det, men har betydelige bivirkninger av preparatene som gjør at deres livskvalitet mange ganger reduseres. Derfor er dette et område SV vil være opptatt av å følge med på, både for å dempe kostnadsveksten der den framstår som helt unødig, og der hvor midlene kunne vært brukt på en mer rasjonell måte, men også for å få til et bedre samsvar mellom innsats og virkning.

SV støtter de forslagene som foreligger her når det gjelder refusjonskontrakter, med utgangspunkt i de endringer som sosialkomiteen fikk til da vi behandlet saken.

Takk for oppmerksomheten.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF): Refusjonskontrakter ble for første gang nevnt i budsjettet for 2003. Det ble antydnet som en mulig løsning på generell refusjon etter § 9 at en kunne inngå en forpliktende avtale med produsentene av legemidlene Actos og Avandia. Dagens forslag viser at en slik løsning kan være aktuell for flere legemidler.

En refusjonskontrakt innebærer at legemiddelprodusentene selv får et ansvar for at refusjonskriteriene etterleves. Kristelig Folkeparti støtter at det opprettes en lov-hjemmel for å inngå refusjonskontrakt mellom staten og legemiddelfirmaene i forbindelse med opptak av legemidler i blåreseptordningen. Vi støtter ordningen fordi vi vet at mange mennesker er helt avhengig av nye og dyre medikamenter for å ha et godt liv. For disse er det helt avgjørende at legemidlene blir opptatt i blåreseptordningen.

Flere enn jeg ble vel litt overrasket da vi så Dagbladets forside i går: «Medisin virker ikke på halvparten av oss», sa en legemiddelsjef i en av verdens største legemiddelprodusenter.

For pasientene blir det ekstra viktig at det finnes en medisin på markedet som passer for dem, som gir effekt, og som har få bivirkninger.

Kristelig Folkeparti tror at ved å bruke refusjonskontrakter, så åpnes det opp for et raskere opptak av nye legemidler i blåreseptordningen. Dette kommer pasientene til gode. Gjennom høringen av denne saken fikk vi flere innspill fra pasientorganisasjoner om at det i dag tar altfor lang tid å få god og kostnadseffektiv medisin inn på blåreseptordningen.

I refusjonskontrakten vil et bestemt antall pasienter som skal kunne få legemidler på blå resept, spesifiseres, samtidig som en kan gi sanksjoner dersom kontrakten brytes. En slik sanksjonsform kan være å kreve at legemiddelfirmaet enten får nedsatt pris for alt som er forskrevet utover kontraktfestet pasientantall, eller at firmaet må betale en på forhånd bestemt andel av omsetningen som overstiger det pasientantall en var enige om.

For Kristelig Folkeparti er det viktig å presisere at ingen pasienter må avbryte sin behandling selv om pasientanslaget viser seg å være feil.

Kristelig Folkeparti antar at lovendringen vil føre til at legemiddelfirmaene vil justere sin markedsføring

mer målrettet mot de vilkår som gjelder ved forskrivning av legemidler på blå resept. Dette vil føre til at de pasienter som har et særskilt behov for nye legemidler, vil få det. Det forventes at utgiftene til folketrygden blir redusert.

Kristelig Folkeparti ser behovet for en bred og helhetlig gjennomgang av alle sider ved blåreseptordningen. Det kan omhandle alt fra prosedyrer, en form for overlagsbevilgning, midlertidig godkjenning, saksbehandlingstider, til legenes forskrivningspraksis.

Legene har et stort ansvar for å gi pasientene riktig behandling. Samtidig har de få incitamenten til å gjøre seg kjent med og forskrive etter de fastsatte vilkår. Dette forhold bør også være med i gjennomgangen av blåreseptordningen.

En samlet komite ser behovet for at en kan kreve gebyrer for behandling av omsetning av reseptfrie legemidler utenfor apotek. Dette vil føre til mer tilsyn, og det er etter Kristelig Folkepartis syn rimelig at disse utgiftene belastes de nye utsalgsstedene.

Ola D. Gløtvold (Sp): Det har allerede vært en lang dag, og jeg skal prøve å være relativt kortfattet i denne saken.

Vi i Senterpartiet er litt skuffet over at ikke flere enn Fremskrittspartiet og Senterpartiet ønsker å presisere mer hvordan en grundig gjennomgang av hele legemiddelområdet og legemiddelpolitikken bør være. Det var en liten fyr som het Marius, som, når det gjaldt latin, snakket om skreppeskogen. Han holdt på å dø i den skreppeskogen. Jeg må si at jeg av og til føler meg som lille Marius, når vi går inn i dette legemiddelområdet. Hele dette området har blitt så uoversiktlig og så komplisert at jeg ser fram til en skikkelig gjennomgang av det. Og jeg tror at det er viktig å få det fram så fort som mulig. Opposisjonen er ofte flink til å stresse en regjering rent tidsmessig, men i denne sammenhengen er det virkelig behov for å få en opprydding på legemiddelområdet snarest mulig.

Så skal jeg ikke gå så veldig mye inn på hvorfor vi ikke ønsker en lovparagraf som hjemler muligheten for refusjonskontrakter. Det er ikke på grunn av bekymring for legemiddelindustrien. Jeg tror, som andre representanter har vært inne på her, at den nok klarer seg. Men jeg er litt redd for at vi her beveger oss inn i et område hvor vi ikke ser konsekvensene, og at det er juridiske konsekvenser som her kan bli skillende.

Først og fremst er jeg skeptisk til konsekvensene overfor brukeren, og til hva som skjer når volumet som er kontraktfestet, er brukt opp for året, og det kommer nye pasientgrupper til, pasienter som har behov for denne medisinen. Derfor går vi imot § 6 nytt femte ledd.

Så litt til dette med de to legemidlene som utløste denne saken, nemlig Actos og Avandia. Vi mener at de diabetespasientene som trenger disse medisinene, og som har veldig god nytte av dem, bør kunne få dem ut fra blåreseptforskriftens § 9. Vi har også tatt høyde for dette i alternativt budsjett når det gjelder kostnader. Men det må ses på som en midlertidig ordning til vi får disse tingene skikkelig på plass igjen.

Så er vi også litt lei for at vi ikke har fått utredet et alternativ til refusjonskontrakter, at vi ikke har fått en ordning for midlertidig godkjenning av legemidler på blå resept, slik som enkelte av våre naboland har, og slik som en del pasientorganisasjoner under høringen av denne saken var inne på at vi kunne ha her i Norge også.

Til slutt en kommentar til dette med gebyr ved salg av reseptfrie legemidler utenfor apotek. Vi har vært opptatt av at slike gebyrer for godkjenning og salg ikke skal ramme dem som allerede har apotekutsalg i butikk i dag, i regi av et ordinært apotek. Jeg er glad for at en samlet komite forutsetter at de endringer som kommer i legemiddeloven § 16 fjerde ledd, om gebyr og innkreving av årlig avgift, ikke skal gjelde for de medisinalene man har i dag, og også at man ved disse utsalgene skal kunne ha utlevering av medisinpakker med reseptbelagte medikamenter, slik som det foregår i dag.

Statsråd Dagfinn Høybråten: Spørsmål om opptak av legemidler i blåreseptordningen ender ofte opp i Stortinget. Senest i forbindelse med framleggelsen av Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2004 ble det diskusjon om ulike legemidler skulle inntas i ordningen.

Like sikkert som at slike saker ender opp i Stortinget, er det at stortingsrepresentantene fra tid til annen sier at de ikke ønsker å ta stilling til enkeltsaker og opptre som saksbehandlere i blåreseptsaker. Jeg skjønner at man i så måte kan oppleve seg som lille Marius. Saksbehandlerjobben bør gjøres av forvaltningen og ikke av Stortinget. Vår jobb som politikere er å prioritere mellom ulike tiltak på helseområdet, slik at pasientene kan få et best mulig tilbud innenfor vedtatte ressursramme.

Mange legemidler det søkes refusjon for, har god effekt, men på en begrenset del av pasientmassen. Det er en utfordring å utforme virkemidler som sikrer at de pasienter som har størst nytte av et legemiddel, får dette på blå resept. Incentivene i dagens system gjør dette vanskelig. Det kan medføre at noen ikke får den behandlingen de burde ha fått. Siktemålet må være et mer målrettet refusjonssystem og et bedre helsetilbud til pasienten.

Stortinget fattet ved behandlingen av budsjettet for 2003 følgende vedtak:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at medisinene Actos og Avandia kan refunderes på blå resept etter forskriftens § 9 til de pasienter og etter de kriterier som Legemiddelverket har foreslått. Regjeringen bes fremlegge om nødvendig forslag til nødvendig hjemmel for å oppnå dette gjennom refusjonskontrakt.»

Stortingets vedtak er så langt fulgt opp gjennom framleggelsen av Ot.prp. nr. 88 for 2002–2003, som behandles her i dag. Det er nettopp en oppfølging av budsjettavtalen fra i fjor.

Regjeringen har i odelstingsproposisjonen fremmet forslag om å opprette en egen hjemmel i lov for bruk av refusjonskontrakter.

En refusjonskontrakt beskriver de rettigheter og plikter som folketrygden og legemiddelfirmaet påtar seg ved opptak av et legemiddel i blåreseptlisten. Konsekvenser ved kontraktsbrudd kan være alt fra tilbakebetaling til

staten i form av en progressiv avgift som kompensasjon for salg utover det som er spesifisert i kontrakten, til mildere reaksjonsformer. Dette vil bli regulert i den enkelte kontrakt, basert på de enkelte sakenes særegenheter. Hjemmelen gir den nødvendige fleksibilitet.

Muligheten for bruk av refusjonskontrakter vil legge økt press på industrien til å legge realistiske tall til grunn i søknader om refusjon. Refusjonskontrakter vil samtidig gi industrien incentiver til å markedsføre sine produkter overfor legene innenfor rammene som refusjonsadgangen setter. Legene blir med dette bedre informert om refusjonsvilkår og må ta et større ansvar for at forskrivningen er i tråd med de regler som gjelder for forskrivning på blå resept.

I sum vil dette bidra til at forskrivning av legemidler på blå resept i større grad forbeholdes de pasienter som vil ha størst nytte av dem, og som Legemiddelverket mener bør få disse legemidlene på blå resept. Dette vil bidra til at legemidler kan komme raskere inn i blåreseptordningen, til pasientenes beste. Samtidig vil vi få bedre kontroll med folketrygdens utgifter til legemidler.

Når Stortinget i dag vedtar hjemmelsgrunnlaget, vil jeg ta initiativ til at forhandlingene om refusjonskontrakt knyttet til legemidlene Actos og Avandia blir gjenopptatt. Jeg legger til grunn at utfallet av forhandlingene gir et resultat som er til pasientenes beste.

Forhåpentligvis vil bruk av refusjonskontrakter lede til at det blir færre enkeltsaker på blåreseptområdet for Stortinget å forholde seg til. Samtidig vil muligheten til bruk av refusjonskontrakter bidra til at pasientene får et bedre og bredere tilbud.

La meg avslutningsvis si at jeg har forståelse for behovet for en bredere gjennomgang av legemiddelområdet, noe som på ulike måter kommer til uttrykk i innstillingen. Vi er midt oppe i en evaluering av apotekreformen og apotekloven. Vi har en bestilling fra Stortinget når det gjelder en evaluering av indeksprissystemet. Jeg vil for min del ta initiativ til en bred gjennomgang av legemiddelområdet. Jeg vil involvere leger, farmasøyter, pasientorganisasjoner og andre med relevante erfaringer på området, slik at man kan få et godt grunnlag for en diskusjon om den framtidige politikken på dette området.

H e i d i G r a n d e R ø y s hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Harald T. Nesvik (FrP): Jeg skal ikke dra i gang noen stor debatt på dette området, for saken er tapt for meg. Det får jeg bare akseptere. Saken om refusjon for Actos og Avandia på blå resept tapte vi jo i Stortinget, slik at den biten er for vår del et tilbakelagt stadium nå.

Det som jeg vil bruke tid på, og spørre statsråden om, gjelder den gjennomgangen som skal skje. Vi ønsker en bredere gjennomgang, og det er det vårt forslag innebærer. For et år siden stemte bl.a. regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti mot at det skulle foretas en slik

bred gjennomgang, men man prøvde da å begrense seg til blåreseptordningen, indeksprissystemet og apotekloven.

Kan vi nå i hvert fall forvente at vi får en egen sak til Stortinget på dette området, og at dette ikke legges inn i revidert budsjett eller i statsbudsjettet for neste år? Dette området er jo så stort og komplisert at det trengs en rimelig behandlingstid i Stortinget – og det bør da fremmes som en egen sak. Vil statsråden si her og nå at det kommer en egen sak til Stortinget om dette?

Statsråd Dagfinn Høybråten: La meg først si til representanten Nesvik at jeg forholder meg til det vedtaket som Stortinget har gjort, og som – så vidt jeg erindrer – Fremskrittspartiet stemte for, hvor en bad om om nødvendig å få lagt fram et forslag om refusjonskontrakter. Det er det vi behandler her.

Dernest vil jeg si at jeg kommer til å legge an gjennomgangen av legemiddelområdet bredt. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med det på egnet måte. Det er det jeg kan si om det i dag. Jeg har ikke tatt stilling til i hvilken form, men jeg har merket meg ønsket fra representanten Nesvik.

Ola D. Gløtvold (Sp): Jeg har et spørsmål til helseministeren i forhold til legemiddeloven § 16 fjerde ledd, om dette nye gebyret for behandling av omsetning utenfor apotek og innkreving av årlig avgift for å kunne omsette slike varer. Jeg håper helseministeren kan bekrefte at han tar komiteen på ordet, og at dette er et gebyr og en avgift som ikke vil vederfares dem som allerede har slike medisinalutvalg. Det er viktig å få avklart dette før en eventuelt stemmer for eller imot.

Statsråd Dagfinn Høybråten: Jeg kan bekrefte at jeg vil forholde meg til innstillingen også på dette punktet.

Harald T. Nesvik (FrP): Forslaget som statsråden viste til, om refusjon for Actos og Avandia på blå resept, ble framforhandlet med Fremskrittspartiet i fjor. Men i forslaget står det «om nødvendig», og i henhold til Statens legemiddelverk – SLV – ville det bl.a. på grunn av redusert bruk av insulin som følge av bruk av disse to medikamenter gå opp i opp – det ville ikke hatt budsjettmessige konsekvenser. Da hadde nemlig statsråden hatt mulighet til tidligere å ha fulgt opp dette og refundert disse legemidlene. Eller er det slik at statsråden ikke stoler på sitt eget fagorgan SLV i legemiddelsaker, som man her kan få inntrykk av?

Statsråd Dagfinn Høybråten: Statsråden stoler både på sitt embetsverk og på de underliggende etater. Men statsråden har et ansvar for hvilke saker som skal legges fram for Stortinget, og på hvilken måte. Det ansvaret tar jeg.

Spørsmålet i tilknytning til den konkrete saken som representanten Nesvik nevner, går på hvilke muligheter man konkret har for å avgrense målgruppen for refusjon. Det er min oppfatning, og det er departementets oppfatning, at en slik avgrensning bare kan oppnås på en ryddig

og god måte gjennom en refusjonskontrakt. Forvaltningen har startet forhandlinger med en slik refusjonskontrakt. De forhandlingene strandet. Jeg mener at grunnlaget for å gjenoppta forhandlingene nå foreligger, i og med at Odelstinget i kveld ventelig vil gi sin tilslutning til lovforslaget.

Presidenten: Replikkordskiftet er slutt.

Fleire har ikkje bede om ordet til sak nr. 1.
(Votering, sjå side 214)

S a k n r . 2

Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover (Innst. O. nr. 28 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 10 (2003-2004) Del I)

Presidenten: Etter ynske frå sosialkomiteen vil presidenten foreslå at taletida vert avgrensa til 10 minutt til Høgre og 5 minutt til kvar av dei andre partigruppene.

Vidare vil presidenten foreslå at det vert gitt høve til replikkordskifte på inntil tre replikkar med svar etter innlegg av medlemmer av Regjeringa innafor den fordelte taletida, og at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det er å sjå på som vedteke.

Første talar er Gunn Olsen, som får ordet i staden for ordføraren i saka, som er medlem av Lagtinget.

Gunn Olsen (A): Mange av disse endringene vi her har til behandling, er det stor enighet om. Derfor er det ikke nødvendig med utfyllende kommentarer på vegne av saksordføreren på alle områder. Det kan likevel være behov for å uttrykke glede over at kiropraktoryrket nå endelig synes å bli mer likestilt med helseprofesjonene, ved at det nå også tas med ved fond til videre- og etterutdanning.

Når det gjelder sykkelønsordningen, må jeg understreke at det sjølsagt er ulemper ved et budsjettforlik, men det står vi inne for. Arbeiderpartiet er fornøyd med forliket, sjøl om vi her må stemme for lovendringer som vi prinsipielt er uenige i og tok høyde for å unngå i vårt alternative budsjett. For å repetere det: Vi aksepterer ikke endringer i sykkelønsordningen. Avtalen om et inkluderende arbeidsliv er basert på at sykepengeordningen ikke skal endres i avtaleperioden, fra 3. oktober 2001 til 31. desember 2005. Dette ser vi på som et prinsipp og ikke som noen liten justering. Arbeiderpartiet mener at det er uakseptabelt å la arbeidstakere som har en løserer tilknytning til arbeidslivet, få en mindre økonomisk trygghet ved sykdom.

Formålet med omleggingen av yrkesrettet attføring er godt. Endringene i reglene for rehabiliteringspenger skal sikre at de det gjelder, får best mulig bistand til å komme tilbake i arbeid så raskt som mulig. Det er jo også målet med IA-avtalen. Når denne skal evalueres, må vi se nøye på alle typer tiltak – på hva som virkelig virker for å redusere sykefravær, og hva som fører til best mulig attføringsinnsats. Finland har brukt en annen modell enn den

Regjeringen legger seg på, og har oppnådd bedre resultater enn øvrige EU-land. De har i større grad ansvarliggjort arbeidsgiver for virkelig å legge gode attføringsløp, og har gitt arbeidsgiver et økonomisk ris bak speilet hvis innsatsen ikke er bra nok. Her hjemme bærer foreløpig den enkelte det økonomiske ansvaret for å gå inn for attføring i form av lavere ytelser enn ved uføretrygd.

Hva skal funksjonshemmede få lov til å drive med i fritida? Her må jeg si at Regjeringen har en noe merkelig tolkning. Det er innlysende at de som må ha offentlig støtte for å delta i fritidsaktiviteter, må nøye seg med et nøkternt nivå både i omfang og bredde. Slik er det med barnehjemsbarn, og slik vil det være med de trygdede. Alle kan ikke delta i alle mulige fritidsaktiviteter, men alle bør ha rett til noe fysisk fostring og avveksling, også når det offentlige er med på betalingen. I de fleste familier må vi av økonomiske grunner sette grenser for hva vi kan delta på, men det er sjelden at budsjettet enten er null eller opp til 500 mill. kr. Her burde det være mulig å beskrive hva som er fornuftig støtte til fritidsaktiviteter. Det er mulig å kombinere kriterier som avgrenses ut fra betydningen for den enkelte, og hva som er vanlig å delta på innenfor en nøktern familieøkonomi. Trygderegelverket er ellers så detaljert at her kan det vel hende det i en senere justeringsrunde er mulig å komme tilbake med bedre kriterier, både for dagliglivets gjøremål og for fritidsaktiviteter.

Når det gjelder tidsbegrensningen av rehabiliteringspenger, ser det ut som om 41 pst. har mottatt rehabiliteringspenger utover ett år. Det er derfor viktig å understreke at unntaksregelen om utvidet støtte må praktiseres liberalt, og det er betryggende å vite at vi vil få tilbakemelding om eventuelle uheldige konsekvenser.

Beate Heieren Hundhammer (H): De fleste lovendringene som er foreslått i denne odelstingsproposisjonen, er det bred enighet om, eller en enstemmig komite som står bak.

Den foreslåtte økningen av grunnpensjonen for gifte og samboende pensjonister fra 80 til 82,5 G er en oppfølging av budsjettavtalen med Fremskrittspartiet fra 2003. Økningen er en del av den gradvise opptrappingsplanen for å minske samordningseffektene av grunnpensjonen mellom ektefeller og samboere.

En rekke av de andre foreslåtte lovendringene følger opp Regjeringens ønske om å målrette støttetiltak mot dem som trenger det mest, og å få folk ut i arbeid. Derfor er det bra at trygdekontorene får plikt til å vurdere behovet for yrkesrettet attføring så tidlig som mulig. Videre foreslås det for å motvirke passivisering hos rehabiliteringspengemottakere en tidsbegrensning på 52 uker for den perioden som ytelsen etter unntaksbestemmelser kan forlenges med. Imidlertid tas det et viktig forbehold om at stønadperioden kan forlenges ved meget alvorlige sykdomstilfeller. Rehabiliteringspenger skal være en midlertidig ordning, ikke en ordning som skal gjelde både seks og syv år, som det finnes eksempler på.

Når det gjelder visse grupper enslige forsørgere, foreslås det i proposisjonen at disse skal få utvidet perioden

for overgangsstønad under nødvendig utdanning, fra to år til tre år. Dette kommer i tillegg til den ordinære stønadperioden på tre år, slik at samlet stønadperiode blir seks år. En forlenget stønadperiode under utdanning vil forhåpentligvis gi forsørgere økt kompetanse og dermed økt mulighet til å få arbeid.

Når det gjelder stønad til bedring av funksjonshemmede i dagliglivet, støtter et flertall departementets forslag om at hjelp til dagligdagse formål ikke skal tolkes til også å omfatte hjelpemidler i forbindelse med fritidsinteresser, trening e.l. Skulle man åpne for dette, burde man inkludere hjelpemidler til alle typer aktiviteter som trenger spesialtilpasning. Å begrense det til noen få aktiviteter vil virke urettferdig overfor brukerne. En utvidet tolkning vil allikevel åpne for store begrensingsproblemer og få store økonomiske konsekvenser.

Gunn Olsen var i sitt innlegg inne på at barn og unge må få lov til å ha fritidssysler, slik som alle andre. Da er det viktig å understreke at det finnes regler i trygdelovgivning som gir unntak for unge under 26 år, slik at de kan få hjelp og støtte til utstyr for å delta i fritidsaktiviteter og hobbyvirksomhet.

Endringene i sykepengeordningen som skal føre til en sterkere målretting av ordningen mot arbeidstakere med stabil tilknytning til arbeidslivet, ble tidligere debattert, under budsjettbehandlingen. Kravet om at en person skal ha vært i arbeid før han eller hun har rett til sykepenge, utvides fra to uker til fire uker, og perioden man har rett til sykepenge i inaktive perioder, reduseres fra tre måneder til en måned – det må ses på som justeringer. Det er ingen grunn til å se på dette som et brudd på avtalen om et inkluderende arbeidsliv.

Som jeg også sa i budsjettdebatten, er disse små endringene med på å bidra til at vi kan opprettholde verdens beste sykkelønsordning, med full lønn fra første dag. Jeg synes også at det skulle bare mangle at man f.eks. ikke skal kunne kreve at man må ha vært i jobb i minst fire uker før man har opptjent fulle sykepenge rettigheter. Vi må kreve at det man yter og det man får igjen, står i rimelig forhold til hverandre.

I forbindelse med disse endringene er det på den annen side også viktig å se at det foreslås å utvide retten til sykepenge ved avbrudd av etterutdanning, og under etterlønsperioden.

Harald T. Nesvik (FrP): I Ot.prp. nr. 10 foreligger det en rekke forslag til endringer i folketrygdloven samt en del endringer i bl.a. trygderettsloven. Det aller meste av det som foreligger av forslag til endringer, er en følge av statsbudsjettet og de forslag til endringer som der fremkommer. Det aller meste er derfor sagt i denne saken under debatten om statsbudsjettet tidligere i dag. Jeg vil derfor bare knytte noen korte kommentarer til en del av forslagene.

Det er gledelig at Regjeringen følger opp avtalen med Fremskrittspartiet om inneværende års budsjett, der vi etter mange års kamp endelig fikk gjennomslag for en opptrappingsplan hva angår den grunnpensjonen som gifte og samboende skal ha rett til, fra 1,5 G, som den var

før 1. mai 2003, og til 1,65 G, som den skal være fra 1. mai 2004. Denne avtalen omfatter også en ytterligere opptrapping til 1,7 G i 2005. Vi ser det som en selvfølge at dette blir fulgt opp. Fremskrittspartiet vil imidlertid fortsette å arbeide med det for øye at gifte og samboende pensjonister skal ha hver sin fulle grunnpensjon uavkortet.

Når det gjelder kravet til en sterkere tilknytning til arbeidslivet for å kunne motta sykepenge, foreslår Regjeringen at denne perioden skal endres fra to til fire uker. Dette er et forslag som til de grader er med på å endre dagens sykkelønsordning, særlig med tanke på at dette vil ramme dem som har den svakeste tilknytningen til arbeidslivet fra før – i stor grad nyutdannede eller personer som har vært ute av yrkeslivet i en periode, f.eks. kvinner som har vært hjemmeværende.

Det er verdt å merke seg at det nå faktisk er Arbeiderpartiet som er med på å svekke sykkelønsordningen på tross av alle lovnader om at de aldri ville kunne finne på noe slikt, jf. siste stortingsvalgkamp. Dette må vi bare ta til etterretning. Fremskrittspartiet vil imidlertid stemme imot dette forslaget om svekket sykkelønsordning.

Regjeringen legger opp til en innstramning i praktiseringen av hvor lenge man kan motta rehabiliteringspenge etter unntaksbestemmelsen. Fremskrittspartiet frykter at dette vil kunne skape stor usikkerhet hos denne gruppen, og at denne ordningen vil kunne medføre en for rask overføring til yrkesrettet atferd med fare for å falle tilbake til rehabilitering grunnet sykdom. Fremskrittspartiet vil derfor stemme mot dette forslaget.

Når det gjelder forslaget om en forlenget periode med overgangsstønad for enslige forsørgere under nødvendig utdanning, vil Fremskrittspartiet stemme mot Regjeringens forslag, da unge mennesker under 18 år også har et ansvar for egen utvikling og situasjon. Det er derfor slik at også enslige forsørgere under 18 år på lik linje med andre utdanningssøkende kan skaffe seg utdanning ved å ta opp studielån.

I forbindelse med budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet har man nå kommet til at en ønsker at stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far skal utgjøre 64 pst. av dokumenterte utgifter, mot 66 pst. i dag. Fremskrittspartiet stiller seg litt uforstående til hva som ligger bak dette forslaget til endring, og vi ser frem til å få en nærmere forklaring på hvorfor det er ønskelig at man går fra 44 pst. til 66 pst., særlig når man tenker på at Arbeiderpartiet i fjor nærmest aggressivt var imot en reduksjon av denne stønaden.

Til slutt vil jeg ta opp mindretallets forslag som er inntatt i innstillingen.

Presidenten: Representanten Harald T. Nesvik har teke opp det forslaget han refererte til.

Olav Gunnar Ballo (SV): I innstillingen omtales en rekke endringer i folketrygdloven og også i en del andre lover som har med velferdsgoder å gjøre. En av de endringene som foreslås, er knyttet til rettigheter til sykepenge ut fra tilknytning til arbeidslivet.

Et flertall i komiteen, bestående av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til avtalen om inkluderende arbeidsliv, der det heter:

«Regjeringen vil ikke foreslå overfor Stortinget endringer i dagens sykelønnsordning verken for arbeidstakere eller arbeidsgivere i avtaleperioden.»

Flertallet – de partiene jeg nevnte – anser det fremlagte forslaget for å bryte med avtalen som er inngått med arbeidslivets parter. Flertallet vil i tillegg vise til at arbeidslivet er svakere økonomisk trygghet ved sykefravær vil kunne undergrave en politikk som har som mål å bekjempe fattigdom.

Det er altså et flertall som understreker det, og det skulle dermed gjøre endringene umulig. Man kan altså ikke fra Regjeringens side, mot Stortingets flertall, redusere sykelønnsordningen – og det i konflikt med avtalen som er inngått om et inkluderende arbeidsliv, en avtale som vi har sitert fra.

Flertallet understreker at dette vil være et brudd på avtalen. Likevel – og jeg vil si, svært oppsiktsvekkende – sier altså det ene partiet som er med og utgjør flertallet her, nemlig Arbeiderpartiet, følgende:

«Arbeiderpartiet har gjennom sitt budsjettalternativ gått inn for å opprettholde sykepengeordningen uforandret. Med bakgrunn i det budsjettforlik som ble inngått mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene, vil disse medlemmer stemme for den foreslåtte lovendring.»

Det betyr altså at Arbeiderpartiet – som er med i flertallet – som argumenterer med at dette er et brudd på avtalen om et inkluderende arbeidsliv, likevel vil stemme for endringen. Da kan man spørre hvor troverdigheten er i kritikken av Regjeringen om akkurat de samme forhold. For SV er det helt åpenbart at vi vil gå imot en endring som svekker sykepengerettighetene for nye grupper.

Det foreligger også andre forslag her. Når det gjelder definisjonen «hjelp til dagliglivets gjøremål» som Trykderetten har operert med, ser man altså at man trekker det utover det som bare måtte omhandle forhold i arbeidslivet eller forhold i hjemmet, til også å gjelde ulike aktiviteter. Det er ikke vanskelig å forestille seg at en som har en funksjonshemming, vil oppfatte at «dagliglivets gjøremål» handler om f.eks. å besøke nære slektninger, om å besøke kulturtilbud. Det handler om å komme seg ut, ha ulike fritidsaktiviteter, som nettopp gir mening i dagliglivet. Skulle man da tenke at det ikke skulle ha noe med dagliglivet å gjøre? Det er relativt absurd – som om det ikke handler om dagliglivets gjøremål for oss funksjonsfriske å gjøre noe annet enn å gå til og fra jobb eller å stå på kjøkkenet eller legge seg når det blir kveld? Naturligvis handler det om hele døgnet, om alle døgnets timer, om det som til daglig er en del av døgnet.

Men også her velger altså Regjeringen sammen med Arbeiderpartiet å gå for andre fortolkninger enn det trykderetten har gjort. Man ønsker heller ikke å være med på det forslag som mindretallet kommer med, der man ber Regjeringen om å fremme en sak der dekning av hjelpe-

midler i forbindelse med rekreasjon, fritidsinteresser, trening mv. for funksjonshemmede utredes nærmere, herunder de økonomiske konsekvensene. Man ber altså bare om at det utredes nærmere, og at man ser på de økonomiske konsekvensene, men heller ikke det har Arbeiderpartiet ønsket å gå inn for.

Vi ser at det oppstår tidsbegrensning i utbetaling av rehabiliteringspenger som en konsekvens av Regjeringens forlik med Arbeiderpartiet. Man skal ikke lenger enn i to år etter ett års sykemelding kunne få rehabiliteringspenger ut fra unntaksbestemmelser. Tidligere har vi diskutert i denne salen eksempler der kreframmede har en så usikker prognose at de kanskje enten blir friske eller får en forverring av tilstanden – og dør i verste fall. Det skal nettopp være muligheter til å motta rehabiliteringspenger i stedet for å gå en ydmykende kanossagang og søke om uførepensjon! Mange står til og med i et arbeidsforhold der de delvis mottar rehabiliteringspenger i en slik situasjon. Det er Arbeiderpartiet med på å fjerne mulighetene for, gjennom å støtte Regjeringen i dette tilfellet.

Så skal man altså ikke få etterbetaling for uførepensjon når man tidligere har mottatt rehabiliteringspenger, yrkesrettet atferd eller andre ytelser fra trygden, med den differanse som måtte foreligge. Også her svekker man rettighetene til sykepengemottakere. Det er ille.

Jeg beklager at jeg har brukt opp tiden, men det er fordi jeg synes dette er ille.

Per Steinar Osmundnes (KrF): Ot.prp. nr. 10 omhandler endringer i folketrygdlova og i enkelte andre lover. Endringane i folketrygdlova gjeld i hovudsak materielle endringar knytte til budsjettforslaget for 2004. Det er derfor ikkje det heilt store grunnlaget for ein heit debatt i denne saka.

Ved innføringa av folketrygda i 1967 blei det tidlegare systemet for alderstrygda, med differensierte satsar for ektepar og einslege, behalde. I pensjonssystemet for folketrygda blir ektepar framleis rekna som ein einskap. Dei avkortingsreglane som blei lagde til grunn, var bygde på ein tanke der ein hadde eit forsørgjaransvar basert på ei arbeidsinntekt, medan dette stemmer dårleg med røynda, då vi veit at dei fleste familiar i dag baserer seg på to inntekter.

Kristeleg Folkeparti har i mange år arbeidd for at grunnpensjonen til gifte og sambuande pensjonistar skulle auke. Vi er derfor svært tilfredse med at opptrappingsplanen blir følgd, og at ein samla komite stiller seg bak dette.

For å få rett til sjukepengar er det i dag eit krav om å ha vore i arbeid i minst to veker, før han eller ho blir arbeidsufør. Regjeringspartia meiner at denne ordninga i dag også omfattar mange som har ei svært svak og sporadisk tilknytning til arbeidslivet. Kristeleg Folkeparti meiner at det bør stillast krav om ei noko strengare tilknytning til arbeidslivet for å falle inn under sjukepengeordninga. Dette meiner vi nettopp fordi vi ønskjer å målrette sjukepengeordninga betre inn mot personar som har ei sterkare tilknytning til arbeidslivet. Dette må sjåast på som jus-

teringar av kriteria og aldeles ikkje som ei svekking av sjukepengeordninga.

Sjukepengeordninga er uendra med tanke på full kompensasjon frå første sjukedag. Forslaget frå departementet om å auke oppteningstida frå to til fire veker bryt derfor ikkje med avtalen om inkluderande arbeidsliv. Dette er ei fornuftig justering med tanke på dei utfordringane ein har peika på i høve til velferdsordningar som følgje av EØS-utvidinga frå 1. januar 2004.

Departementet foreslår visse endringar i regelverket for sjukepengar og rehabiliteringspengar for å sikre at personar på desse ordningane får bistand til å kome tilbake i arbeid så fort som mogleg. Kristeleg Folkeparti er oppteke av at personar som er på attføring eller rehabilitering, kjem tilbake i arbeid så raskt som mogleg. Vi trur at slik rask tilbakevending kan hindre at vedkomande blir verande utanfor arbeidslivet, og stiller oss fullt ut bak Regjeringa sitt forslag.

Som hovudregel blir ikkje rehabiliteringspengar gitt samanhengande i meir enn 52 veker. Men det er gitt høve for unntak i visse situasjonar. Desse unntaksvilkåra har ingen tidsavgrensing. Departementet meiner at unntaksvilkåra bør vere tidsavgrensa for å stimulere til tidlegare avklaring og betre moglegheit for eit vellukka attføringsopplegg. Med slike tidsavgrensingar av unntaksvilkåra til 52 veker vil det vere mogleg å få sjukepengar og rehabiliteringspengar i tre år. Dette meiner vi er viktig og lenge nok. Vi viser også til at det i ulike situasjonar, m.a. ved trafikkskadar eller i andre særtilfelle, er mogleg å få forlengt ytinga. Kristeleg Folkeparti støttar derfor også dette forslaget.

Ei sak der komiteen har delt seg, er når det gjeld omgrepet «hjelp til dagliglivets gjøremål». Kristeleg Folkeparti meiner at dette omgrepet ikkje skal omfatte hjelpemiddel i samband med rekreasjon, fritidsinteresser, trening e.l. Ei utviding av omgrepet til berre å gjelde visse typar aktivitetar ville likevel ikkje verke rettferdig overfor brukarane. Alternativet blir derfor at alle fritidsaktivitetar som krev spesialutstyr, blir dekte dersom dei har mykje å seie for at den enkelte skal kunne utøve denne aktiviteten. Ei slik utvida tolking ville innebere betydelege avgrensingsproblem.

Departementet har opplyst i to brev – eitt særdeles detaljert brev – at slik omlegging vil innebere betydelege meirutgifter, mellom 250 og 500 mill. kr kvart år. Ei klar grense som er blitt trekt opp så langt, gjeld Rikstrykdeverket sine avslag på søknader om støtte til terrengkjøretøy for å komme seg ut i skog og mark – dette er det samtidig blitt gitt løyve til dersom vedkomande bur ulendt til og har behov for slikt transportmiddel for å kunne ta seg fram til eigen bustad. Kristeleg Folkeparti støttar ei slik tolking av omgrepet, og støttar derfor departementet sitt forslag.

Avslutningsvis vil eg berre understreke at Kristeleg Folkeparti støttar det som ligg i Ot.prp. nr. 10 som er knytt til budsjettet for 2004.

Ola D. Gløtvold (Sp): Ot.prp. nr. 10 for 2003-2004 er på stammespråket kalt samleproposisjonen. Før jul har

vi en del slike. Det er nærmest en form for førjulskalender her i huset å åpne disse samleproposisjonene. Det kan være spennende å se hva som står bak hvert forslag til endring, men ikke alltid like hyggelig og positivt.

Én hyggelig melding i denne samleproposisjonen er at en fra Regjeringens side følger opp dette med å trappe ned samordningseffekten når det gjelder grunnpensjon for ektefeller og samboere, og at en har en tilsvarende opptrappingsplan for å øke grunnpensjonen for disse gruppene. Det er bra.

Det er også positivt å merke seg at kiropraktorer skal behandles på samme måte som andre sammenlignbare profesjonsgrupper når det gjelder å avsette penger til fellesformål for kiropraktorer. Det er for så vidt en oppfølging av det som vi har behandlet når det gjelder alternativ medisin og ulike godkjenninger for helsepersonellgrupper.

Så kommer vi til dette med krav om sterkere tilknytning til arbeidslivet for å få rett til sykepenger. Som flere talere har vært inne på, griper denne inn i avtalen om et mer inkluderende arbeidsliv. Det er forunderlig at Arbeiderpartiet er med på dette, synes jeg, ikke minst fordi at den regjeringen som inngikk avtalen om et inkluderende arbeidsliv, var jo nettopp Stoltenberg-regjeringen. At det nå er Bondevik II, sammen med Arbeiderpartiet, som går inn og endrer forhold i denne perioden, er nokså oppsiktsvekkende. Det rammer dem som har svakest tilknytning til arbeidslivet.

Så vil jeg kommentere forskriftshjemmelen i bestemmelsen om stønad til bedring av funksjonsevnen i dagliglivet. Den har blitt til dels festlig, synes jeg, når en her snakker om at en skal kjøpe terrenggående kjøretøy o.l. Jeg må si at jeg er veldig enig med representanten Gunn Olsen som sa at når det gjelder å delta i fritidsaktiviteter, dagliglivets gjøremål, spesielle interesser, hobbyer, trening o.l., begrenser det seg i enhver familie i noen grad til hva man har anledning til å satse på av utstyr. Det mener vi også skal være gjeldende her. Men det er veldig viktig å ha klart for seg at også de funksjonshemmede skal ha den samme rett og mulighet som de funksjonsfriske til rekreasjon, fritidsinteresser og trening. Dette med fysisk fostring og et sunnere Norge har vært presisert flere ganger det siste året i denne salen. Senest i dag sa representanten Bjarne Håkon Hanssen at det var en viktig markering og nærmest endring i budsjettering og prioritering i forbindelse med budsjettbehandlingen at man hadde fått en egen post for fysisk fostring og samarbeid med de frivillige organisasjonene. Men for de funksjonshemmede skal altså ikke dette gjelde. Jeg synes det er rart at ikke Arbeiderpartiet kan være med på det forslaget som fremmes av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet i denne forbindelse. Jeg mener at denne retten og muligheten til å delta, ikke minst i forhold til trening og fysisk fostring, også skal gjelde personer over 26 år. Jeg har vært med på å fremme et slikt forslag før, som ikke da fikk noen tilslutning. Men her bør det bli en endring og en positiv utvikling. Jeg mener at trykderettens tolkning her er riktig og forstandig.

Vi synes også det er feil å tidsbegrense den perioden hvor det skal gis rehabiliteringspenger etter unntaksbestemmelsen, og går imot den innføringen.

Når det gjelder stønad til barnetilsyn, er vi noe forundret over at den kom opp nå, og at denne stønaden skal reduseres fra 66 pst. til 64 pst. I likhet med andre talere synes jeg at bakgrunnen er uklar, og håper at vi får en forklaring på hva som ligger i dette forslaget fra regjeringspartiene og Arbeiderpartiet.

Geir - Ketil Hansen hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Ingjerd Schou: Regjeringen har i denne proposisjonen lagt frem forslag til endringer i folketrygdløven og trygderettsloven. Endringene i folketrygdløven er hovedsakelig materielle endringer knyttet til budsjettforslaget for 2004.

For å opprettholde den gode sykelønnsordningen vi har i dag med full lønn fra første fraværsdag, er det nødvendig med mindre justeringer. Her har vi store utgifter – 30 milliarder kr i året. Det bør derfor stilles krav om noe sterkere tilknytning til arbeidslivet for å ha rett til sykepenger. Opptjeningstiden foreslås økt fra to til fire uker, og vi foreslår å redusere den inaktive perioden som gir rett til sykepenger. Dette betyr en bedre målretting av ordningen i forhold til dem med fast tilknytning til arbeid, og er etter min oppfatning ikke i strid med intensjonsavtalen. Forslagene må også ses i lys av den forestående utvidelsen av EØS-området.

Sjansene for å havne på varige passive ytelser øker jo lenger man mottar dem. Det er derfor viktig å få mottakere på passive ytelser så tidlig som mulig over på attføring og aktive tiltak. Regjeringen foreslår å lovfeste en plikt for trygdekontoret til å vurdere yrkesrettet attføring så tidlig som mulig under sykefraværet. Dette skal skje senest ved utløpet av sykepengeperioden, og det skal foretas ny vurdering etter seks måneder med rehabilitering. Rehabiliteringspenger er en korttidsytelse som gis når brukeren er under medisinsk behandling eller opptrening etter at sykepengeperioden på ett år har gått ut. Ytelsen kan som hovedregel gis i ett år med mulighet for forlengelse. Regjeringen foreslår at rehabiliteringspenger ikke utbetales i mer enn to år, bortsett fra ved meget alvorlig sykdom. Hensikten er å stimulere til tidlig avklaring av attføringsbehovet. Jeg merker meg flertallets støtte og også anmodningen om at dette følges nøye.

Etter folketrygdløven § 10-6 kan det gis stønad til tiltak som er nødvendige og hensiktsmessige for å bedre funksjonsevnen i dagliglivet. Her er det lagt til grunn at hjelpemidler i forbindelse med rekreasjon, fritidsinteresser og trening ikke omfattes. Flertallet i komiteen har gitt sin tilslutning til Regjeringens forslag om å opprettholde tidligere praksis. Jeg er enig i at dersom funksjonshemmede skal ha en selvstendig plass i vårt samfunn, er det viktig at de får delta i fritidsaktiviteter. En utvidelse av anvendelsesområdet vil imidlertid få konsekvenser for andre spesialbygde hjelpemidler for tur og hobbybruk og vil innebære store kostnader. Rikstrygdeverket har an-

slått at en slik utvidelse vil medføre utgifter på 340–475 mill. kr pr. år.

Forslaget om at uførepensjon ikke skal etterbetales for tidsrom da medlemmet mottok rehabiliteringspenger eller attføringspenger, er i utgangspunktet begrunnet i administrative hensyn, men er anslått til å gi en innsparing på 95 mill. kr i 2004. Innsparingen vil gå betydelig ned etter hvert.

Erfaringer viser at perioden med overgangsstønad kan bli noe kort for enkelte grupper enslige forsørgere. I dag kan overgangsstønad under utdanning gis i opptil to år. Det viktigste tiltaket mot fattigdom er økt satsing på selvforørging gjennom eget arbeid. Regjeringen foreslår nå å forbedre stønadsordningen nettopp for å øke muligheten til selvforørging. Forslaget innebærer at disse gruppene kan få utvidet stønadsperioden under nødvendig utdanning med ett år, og jeg er glad for at det er oppslutning om dette.

Fra 1. januar 2003 var prosentsatsen for stønad til barnetilsyn 66 pst. Som en følge av budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene reduseres satsen for folketrygdens stønad til barnetilsyn fra 1. januar 2004 fra 66 pst. av dokumenterte utgifter til 64 pst. Stønaden ved inntekter over 6 G vil også bortfalle. Forslaget må ses i sammenheng med den sterke satsingen på barnehager i neste års budsjett. Dette vil gi lavere foreldrebetaling og lavere utgifter også for enslige forsørgere. De med så høye barnehageutgifter at de kommer over maksimalsatsene for stønad, berøres ikke av stønadsreduksjonen.

For enslig pensjonist utgjør grunnpensjonen 100 pst. av folketrygdens grunnbeløp, mens gifte og samboende pensjonister får redusert grunnpensjon. I forbindelse med fjorårets budsjettbehandling ble det enighet om en opptrappingsplan for grunnpensjon til gifte og samboende pensjonister. Dette innebærer økt grunnpensjon til 80 pst. av G fra 1. mai i år, og økes ytterligere fra 1. mai 2004 til 82,5 pst. av G. Regjeringen foreslår på denne bakgrunn at grunnpensjonen øker til 82,5 pst. fra 1. mai 2004.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Harald T. Nesvik (FrP): Debatten i dag har vært underlig, særlig på ett område, og det går på at man skal utvide perioden for tilknytning til arbeidslivet før man får rett til sykepenger, fra to til fire uker.

Arbeiderpartiet sier at dette ikke er i strid med IA-avtalen, og at det ikke er en svekkelse av sykelønnsordningen. Statsråden sa nå at det er «mindre justeringer», at ordningen er mer målrettet, og at den ikke minst skal ses i sammenheng med utvidelsen av EU. Jeg har et spørsmål til sosialministeren, i og med at hun påstår at det ikke er en svekkelse av sykelønnsordningen.

La oss ta følgende eksempel: En servitør, nyansatt i en bedrift, har jobbet der i tre og en halv uke, faller og breker foten og blir sykmeldt. Innenfor dagens ordning vil vedkommende ha rett til sykepenger, men innenfor den nye ordningen vil vedkommende ikke få rett til sykepenger. Skal vedkommende måtte gå til sak mot sin egen ar-

beidsgiver for å kunne få noe å leve av, eller skal vedkommende sendes på sosialen? Jeg vil be statsråden svare på følgende: Er dette en svekkelse av denne personens sykelønnsordning eller ikke?

Statsråd Ingjerd Schou: Regjeringen har inngått budsjettforlik med Arbeiderpartiet. Dette er på dette området en justering av sykelønnsordningen. Spørsmålet er hvor lang tid det skal gå før man opparbeider fulle rettigheter. I dag er det 14 dager. Det tidsrommet har stått der i mange år. Dette er en justering, og Regjeringen har valgt å prioritere dem som har en sterkere tilknytning til arbeidslivet.

Regjeringen har også foretatt en evaluering av intensjonsavtalen med partene i arbeidslivet. Erklæringen er undertegnet. Avtalen blir videreført med enkelte presiseringer og justeringer som jeg ikke skal komme inn på nå. Det som gjelder sykelønn er ikke spesielt omtalt der, men er en forutsetning for det videre. Men det partene også er enige om, er at vi skal ha en kommunikasjon i fremtiden når det gjelder eventuelle justeringer og endringer, og da skal det være enighet om det.

Olav Gunnar Ballo (SV): I folketrygdloven heter det om en person som mottar rehabiliteringspenger, at vedkommende må være under «aktiv behandling med utsikt til å bedre arbeidsevnen». Det er jo et inngangsvilkår uavhengig av om man mottar rehabiliteringspenger i kortere eller lengre tid, og de færreste vil vel med stor sannsynlighet etter flere år være under behandling med utsikt til bedring. Da må man ta stilling til andre tiltak.

Men det fins grupper som kan være under behandling med utsikt til bedring. En slik gruppe kan være kreftpasienter med usikker prognose som til dels fortsatt kan ha tilknytning til arbeidslivet, men som i perioder, f.eks. under cellegiftbehandling, må ta pauser fra arbeidslivet. Da blir det helt kunstig å skulle sette vedkommende på yrkesrettet attføring, eller ta ut alternativet, en varig uførepensjon.

Vil sosialministeren bekrefte at den gruppen med disse reglene ikke vil kunne motta rehabiliteringspenger utover to år, eller ser sosialministeren at her kan det være behov for unntak?

Statsråd Ingjerd Schou: Ja, det ligger i forutsetningene – alvorlig sykdom. Kreft er alvorlig sykdom og er følgelig et unntak.

Jeg glemte en ting i svaret til representanten Nesvik på forrige spørsmål, og det er at yrkesskade er unntatt når det gjelder eksemplet som representanten tok opp.

Bjarne Håkon Hanssen (A): Jeg føler bare behov for å understreke at Arbeiderpartiet prinsipielt mener at de endringene som nå skjer i sykelønnsordningen, er et brudd på IA-avtalen. Grunnen til at vi stemmer for dette, er rett og slett at vi er nødt til å gjøre det som følge av budsjettforliket. Det er en stor kamel som må svelges i kjølvannet av budsjettforliket.

Men det som er litt interessant, er statsrådets begrunnelse for hvorfor hun mener at dette ikke er et brudd på IA-avtalen. Hun sier at dette ikke er en endring av IA-avtalen. Det er en justering av IA-avtalen. Da må jeg si at jeg ser fram til å få høre statsrådets definisjon av begrepet «endring» og av begrepet «justering», noe som gjør at det å endre er noe helt annet enn å justere. Den er det all grunn til å se fram til nå.

Statsråd Ingjerd Schou: Dette er ikke en justering av intensjonsavtalen, men en justering av sykelønnsordningen. Det handler om hva som skal være inngangsbilletten for at man skal kunne opparbeide seg fulle rettigheter. Der mener jeg at det er en justering av sykelønnsordningen. Det er ikke et brudd på IA-avtalen. Vi ser at det er store utgifter på dette området, og vi har ønsket å prioritere dem som har en sterkere tilknytning til arbeidslivet. Det er viktig med inkluderende arbeidsliv, og det er Regjeringen og partene som sagt enige om å videreføre.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 215)

S a k n r . 3

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover (samleproposisjon høsten 2003) Del II Endringer i lov om statstilskott til ordninger for avtalefestet pensjon (Innst. O. nr. 35 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 10 (2003-2004) Del II)

Presidenten: Etter ønske fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Det ser ikke ut som sakens ordfører, Eirin Faldet, er til stede i salen. Da får neste taler, Sonja Irene Sjøli, ordet.

Sonja Irene Sjøli (H) (komiteens leder): Nå er ikke saksordfører her og får lagt fram saken. Jeg har til en forandring lyst til å begynne med å si litt om hva denne saken ikke handler om.

Ot.prp. nr. 10 Del II, som gjelder avkorting i AFP mot gavepensjon, handler ikke om hvorvidt det administrative toleransebeløpet for AFP bør oppjusteres til én gang folketrygdens grunnbeløp eller ikke, og den handler heller ikke om fritidspolitikernes mulighet til å engasjere seg.

Jeg begynner slik fordi innstillingen tilsynelatende kan gi inntrykk av at proposisjonen handler om alt dette, men det gjør den altså ikke. Det proposisjonen derimot handler om, er avkorting av AFP mot gavepensjon fra arbeidsgiver.

Høyre mener først og fremst at det skal lønne seg å stå i arbeid lengst mulig. Jeg tror også det vil bli tydelig hvor viktig dette faktisk er, når Pensjonskommissjonen legger fram sin innstilling noe forsinket på nyåret.

Men, og det er et viktig men: Sliterne i arbeidslivet – jeg tenker da først og fremst på dem som er fysisk utslitt etter å ha stått et langt yrkesliv i tunge yrker – bør ha en reell mulighet til å kunne gå av tidligere enn andre og avslutte et langt arbeidsliv på en verdig måte. Høyre mener dette bør skje gjennom en ordning som i utgangspunktet skal gjelde alle arbeidstakere. Vurderingen av behovet for tidlig pensjonering må gjøres individuelt. Her vet vi at AFP-ordningen dessverre har store mangler, f.eks. at den ikke gjelder for alle arbeidstakere. Behovsprøvingen er heller ikke mer individuell enn at AFP, og gjerne da i kombinasjon med gavepensjon fra arbeidsgiver, har vært relativt flittig brukt i forbindelse med nedbemanning. Det tror jeg alle vil kunne være enig i aldri var intensjonen bak AFP-ordningen.

For Høyre blir det helt galt når en tidligpensjoneringsavtale brukes av en arbeidsgiver for å støtte verdifulle, eldre arbeidstakere ut av arbeidslivet når det skal nedbemannes. Da kan vi ikke i tillegg ha muligheten for arbeidsgiveren til å gjøre tidligpensjonering lettere å godta for de arbeidstakerne, når det skal nedbemannes, ved å sukre pillen med en gavepensjon. Høyre kan ikke være med på å gjøre det lettere å støtte verdifull arbeidskraft ut av arbeidslivet.

For øvrig vi jeg vise til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet. Som et ledd i denne avtalen er det enighet om at forslaget om avkorting i AFP mot gavepensjon ikke skal behandles i høst. Komiteen foreslår derfor at forslaget sendes tilbake til Regjeringen.

Jeg vil avslutte med å si at jeg ser fram til Pensjonskommissjonens innstilling, og til hvilke svar kommisjonen har å gi i forhold til å møte framtidens utfordringer knyttet til pensjoner.

Eirin Faldet (A) (ordfører for saken): Dette handler altså ikke om AFP-ordningen som sådan, men om at Regjeringen hadde et forslag om at gavepensjon fra arbeidsgiver skulle avkortes fra AFP krone for krone. Dette gikk Arbeiderpartiet imot, og som representanten Sonja Irene Sjøli viste til, fikk vi altså en budsjettavtale som gjorde at vi stoppet dette fradraget krone for krone fra pensjonen nå. I den forbindelse venter vi og ser hva som kan skje når Pensjonskommissjonen legger fram sin innstilling over jul.

Representanten Sjøli var inne på, fikk jeg inntrykk av, at AFP også handler om en mulighet for utstøting fra arbeidslivet. Min erfaring er at mange som har stått i tungt arbeid, trenger å gå av noe før med æren i behold. Det er det som gjør at Arbeiderpartiet slår ring om AFP. I sin tid hadde vi faktisk en ordning hvor en i kombinasjon med AFP, avtalefestet pensjon, kunne tjene 1 G, altså et grunnbeløp i folketrygden. Det er nå redusert, først fra Bondevik I-regjeringen til 4 000 kr, og nå fikk vi hevet grensen til 15 000 kr.

Nå avventer vi Pensjonskommissjonens innstilling, og så får vi se hva som skjer. Enn så lenge har AFP-ordningen vært bra for dem som har mulighet til å ta ut en avtalefestet pensjon. De kan i mange tilfeller avslutte sitt yrkesaktive liv med helsen i behold. Jeg synes at når en snakker om økonomi, må en også ta med den menneskelige siden i forhold til pensjonsordningen og avtalefestet pensjon.

Ellers er det bare for meg som saksordfører å støtte innstillingen slik den foreligger nå. Vi er enig i komiteen om at saken skal sendes tilbake til Regjeringen.

Sonja Irene Sjøli (H) (fra salen): Jeg ber om ordet til en åpenbar misforståelse.

Presidenten: Sonja Irene Sjøli får ordet for å oppklare en åpenbar misforståelse.

Sonja Irene Sjøli (H): Representanten Faldet sa at jeg hadde sagt at AFP skulle være med og støtte arbeidstakerne ut av arbeidslivet. Det var ikke det jeg sa. Jeg sa at AFP som arbeidsgivere kombinerer med en gavepensjon, kan føre til utstøting av arbeidslivet, og mange arbeidsgivere bruker det for å nedbemanne i sin bedrift. Det var det jeg sa.

Ulf Erik Knudsen (FrP): Det er ikke helt riktig når sakens ordfører indikerer at her er det en enstemmig komite. Fremskrittspartiet har et noe divergerende syn på dette området, slik det fremgår av innstillingen.

Dette er jo en litt pussig sak. Regjeringen har lagt frem et forslag som man senere har gått fra i forhandlinger med Arbeiderpartiet.

De syn Fremskrittspartiet har i denne saken, fremgår veldig klart av våre merknader og i proposisjonen, som vi synes det er mye godt innhold i. Jeg vil også slutte meg til en rekke av de synspunkter som komiteens leder fra Høyre kom med, og det skulle være unødvendig å gjenta disse.

Jeg vil derfor ta opp det forslag som ligger fra Fremskrittspartiet i innstillingen.

Presidenten: Representanten Ulf Erik Knudsen har tatt opp det forslag han refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet i sak nr. 3.
(Votering, se side 218)

S a k n r . 4

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringslova) (Innst. O. nr. 32 (2003-2004), jf. Ot.prp. nr. 7 (2003-2004))

Vidar Bjørnstad (A) (ordfører for saken): Jeg skal redegjøre for to saker i den foreliggende innstilling. Det gjelder forslag vedrørende fagopplæringen i arbeidslivet

og opplæringsansvaret for barn og unge i barnevernsinstitusjoner.

Siden lov om fagopplæring i arbeidslivet ble vedtatt i 1980, har samarbeidet mellom myndighetene og partene i arbeidslivet vært organisert med et nasjonalt råd for hovedsammenslutningene og faste nasjonale bransjeråd. Regjeringen foreslo i statsbudsjettet at Rådet for fagopplæring i arbeidslivet og opplæringsrådene skulle nedlegges fra årsskiftet.

En enstemmig komite viser til at fag- og yrkesopplæringen er en integrert del av den videregående opplæring. Siden deler av fag- og yrkesopplæringen skjer i bedriftene, er denne delen av opplæringen et felles ansvar for partene i arbeidslivet og utdanningsmyndighetene. Samarbeidet har lange tradisjoner og var en viktig forutsetning for den struktur- og innholdsendring som ble gjennomført under Reform 94, og for den store økningen i antallet lærlingplasser.

Komiteen mener at det er behov for en gjennomgang og fornyelse av trepartssamarbeidet for fag- og yrkesopplæringen, men mener at dette må skje i et nært samarbeid med partene i arbeidslivet. Det vises her til intensjonen med ILO-konvensjon nr. 142 som pålegger landene å samarbeide med partene i arbeidslivet i saker som gjelder fag- og yrkesopplæring. Komiteen viser også til at Kvalitetsutvalgets innstilling, som nå er på høring, også behandler trepartssamarbeidet for fag- og yrkesutdanning. Komiteen går på denne bakgrunn inn for at Rådet for fagopplæring i arbeidslivet og opplæringsrådene opprettholdes inntil ny struktur på trepartssamarbeidet er fastlagt. Dette er også i tråd med budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet.

Komiteen ber departementet bidra med en avklaring av det framtidige trepartssamarbeidet i forbindelse med oppfølgingen av Kvalitetsutvalgets innstilling, og at dette skjer i dialog med partene i arbeidslivet. Komiteen forutsetter også at myndighetene fortsatt må bidra med finansiering i et reformert trepartssamarbeid.

For egen del vil jeg legge til at jeg mener statsråden har gått fram på en uryddig måte ved plutselig å foreslå nedlegging av samarbeidsorganene fra årsskiftet, uten dialog med partene på forhånd og uten forslag om alternativer, samtidig som organiseringen av trepartssamarbeidet ble foreslått løst og forhåndsbehandlet før oppfølgingen av Kvalitetsutvalgets innstilling, som Stortinget vil få til behandling til våren. Det kunne være interessant å høre om statsråden allerede nå kan gi opplysninger om hvordan denne saken vil bli fulgt opp fra departementet, og i dialog med partene i arbeidslivet.

Den andre saken gjelder klargjøring av opplæringsansvaret for barn og unge i barnevernsinstitusjoner etter statlig overtakelse av disse.

Komiteens flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, støtter departementets forslag om at det juridiske, faglige og økonomiske ansvaret for opplæringen blir lagt til den fylkeskommunen der den kommunen ligger som er ansvarlig for plassering. Dette vil være en videreføring av det opplæringsansvaret fylkeskommunen har i dag. Komiteen er enig i at det er vik-

tig med ansvars plassering til samme fylkeskommune, og at dette i større grad vil ivareta hensynet til kontinuitet og planlegging av opplæringen for den enkelte.

Komiteen viser til at antall institusjoner som blir omfattet av endringen, er få, og at disse vil rekruttere elever fra hele landet. Det er derfor viktig at det etableres prosedyrer for betaling mellom kommuner/fylkeskommuner som har elever ved institusjonen, og vertsfylkeskommunen.

Komiteen ber departementet følge opp fylkeskommuner og institusjoner, slik at elevene får det tilbudet de har krav på.

For øvrig slutter vi oss til proposisjonen.

Ine Marie Eriksen (H): Det er bred politisk enighet om at dagens rådsstruktur er moden for revisjon, og det er jo nettopp for å møte de nye utfordringene vi vet at akkurat dette feltet står overfor.

Regjeringspartiene slutter seg derimot ikke til representanten Bjørnstads beskrivelse av statsrådets handlemåte i denne saken. I den sammenheng vil jeg bare vise til budsjettavtalen som er inngått mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, der det er enighet om å skyve endringene, som det er bred politisk enighet om, noe fram i tid. For øvrig er det slik at de bebudede endringene i trepartssamarbeidet gjennomføres, men noe senere enn det som var forutsatt. Det er en løsning vi i komiteen er komfortable med, og et flertall stiller seg bak det. Men det er altså begrunnelsen for at dette blir utsatt.

Arne Sortevik (FrP): Man kan jo beskrive nederlag som man vil. Det har vi nettopp hørt representanten fra Høyre gjøre.

Vi derimot slutter oss gjerne til karakteristikken fra saksordføreren når det gjelder fremgangsmåten til departementet. Vi har stilt oss undrende til budsjettforslagets innhold på dette punkt fra det kom. Man gjør kort og godt ikke tingene på denne måten, selv om man ønsker fornyelse og revisjon.

Men det materielle innholdet er vi fornøyd med, at en samlet komite nå går inn for å videreføre Rådet for fagopplæring i arbeidslivet og opplæringsrådene. Der er det god og bred enighet.

Så er det ett punkt hvor det ikke er enighet. Det gjelder det andre forholdet, nemlig det å tildele fylkeskommunen nye oppgaver. Det er Fremskrittspartiet vaksineret mot. Vi fremmer da et alternativt forslag hvor vi legger ansvaret til en utmerket statlig representant i fylkene, nemlig fylkesmannen – altså et alternativt forslag til § 13-2 og § 15-2, som jeg hermed tar opp.

Presidenten: Representanten Arne Sortevik har tatt opp det forslaget han refererte til.

Statsråd Kristin Clemet: Jeg bad om ordet for å besvare et spørsmål fra saksordføreren. Men la meg først si at jeg kan si meg enig i mye av det saksordføreren her la frem om saken. Det er ingen tvil om at mye har virket godt i Norge når det gjelder fagopplæringen og yrkes-

opplæringen. Vi har god søkning i motsetning til mange andre land, vi har hatt godt med lærlingplasser etter Reform 94, og mye av dette må også kunne tilskrives et godt og nært partssamarbeid. Det er det ingen tvil om. Samtidig er det ganske bred enighet om at slik dette fungerer i dag, er det bl.a. for lite fleksibelt og for lite endringsorientert. Og dette er det også ganske bred enighet om.

Jeg kan bekrefte at vi allerede nå har inngått et samarbeid med partene. Vi har etablert arbeidsgrupper, samarbeid mellom departementet og partene, der vi drøfter den fremtidige oppgavefordeling, rolle- og ansvarsdeling, fremtidige samarbeidsformer osv., alt innenfor ILO-konvensjonen. Målsettingen er at vi skal komme lengst mulig mot en avklaring av hva vi skal gå inn for når det gjelder fremtidig partssamarbeid, frem til vi skal legge frem meldingen om Kvalitetsutvalgets innstilling, men det vil avhenge litt av fremdriften i dette samarbeidet med partene.

Så tar jeg til etterretning den smule skepsis som saksordføreren gav uttrykk for når det gjelder statsrådets arbeidsmåte. Jeg kan vel si at det er visse andre også som har delt den skepsisen. Men slik situasjonen er i dag, med det samarbeidet departementet har inngått med partene, er det mitt inntrykk at alle er veldig fornøyd med det arbeidet som er igangsatt, fordi man faktisk deler den oppfatningen at vi på den ene side har fått til veldig mye bra i Norge takket være et godt partssamarbeid, men at det her er et betydelig forbedringspotensial som alle nå er opptatt av å realisere.

Vidar Bjørnstad (A): Jeg takker statsråden for informasjonen om at det nå er satt i gang en god dialog med partene i arbeidslivet om den framtidige strukturen.

Jeg har imidlertid et spørsmål også på bakgrunn av Ine Marie Eriksens innlegg. Jeg sa at beskrivelsen av statsrådets framgangsmåte var for egen del og ikke komiteens. Men jeg forstod Ine Marie Eriksen slik at de hadde ikke endret noe i forhold til realiteten, men bare skjøvet på endringene. Endringene var at Rådet for fagopplæring i arbeidslivet og opplæringsrådene skulle nedlegges fra årsskiftet.

Er det slik å forstå at Høyre her i Stortinget eller statsråden faktisk har den samme oppfatning – at rådene skal nedlegges? Eller går statsråden inn i dialogen med partene med et åpent sinn for å finne fram til den beste strukturen – der alle mener at det er behov for å fornye innholdet av den?

Ine Marie Eriksen (H): Jeg er ikke helt sikker på om det var en replikk til meg eller til statsråden, men jeg kan i hvert fall for egen del oppklare det som muligens var en litt uklart uttalelse fra min side.

Mitt poeng var ikke at selve strukturen er fastlagt, men at beslutningen om å endre på strukturen nå skyves fram i tid. Hva det vil resultere i, hva slags struktur dette vil få, er det foreløpig ingen som vet. Det er jo de samtalene statsråden nå har sagt er innledet med partene. Men mitt poeng var altså å si at den enigheten vi har i komiteen,

nemlig at det må en revisjon til, den står fast. Men beslutningen om hvordan dette skal gjøres, skyves nå fram i tid.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 218)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Odelstinget skal votere i sakene nr. 1–4.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Harald T. Nesvik på vegne av Fremskrittspartiet og Senterpartiet satt fram følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen, i god tid før fremleggelsen av statsbudsjettet for 2005, legge frem en melding som tar for seg helheten i norsk legemiddelpolitikk fra søknad om godkjenning foreligger og frem til at pasienter kan ta det i bruk, herunder Statens legemiddelverks rolle, hvordan legemidler skal refunderes i fremtiden, saksbehandlingstider, opptak av nye legemidler i refusjonsordningen, hvordan prisfastsettelse skal foregå, hvor og hvordan legemidler skal omsettes, og hvordan en kan sikre den norske befolkning lik tilgang til legemidler uansett bosted til en tilnærmet lik pris.»

Dette forslaget blir i samsvar med forretningsordningens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slike vedtak:

A .

L o v

om endringer i legemiddeloven
(refusjonskontrakter m.m.)

I

I lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. gjøres følgende endringer:

§ 6 tredje ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrift pålegge apotekene å levere utvalgte byttbare legemidler til en fastsatt indekspris. Indeksprisen fastsettes av departementet og skal være et volumveid gjennomsnitt av *legemiddelleverandørenes faktiske utsalgspris* for de legemidler som inngår i beregningsgrunnlaget, med tillegg av den grossist- og apotek-avanse som er fastsatt. *Med legemiddelleverandørenes faktiske utsalgspris forstås netto pris for legemidler fra leverandør til grossist, med fratrukk av enhver rabatt eller lignende overføring som apotek får fra andre enn grossist ved kjøp av disse legemidlene.* Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om prisfastsettelsen, hvilke legemidler som kan gis indekspris og leveringsplikt for de legemidler som omfattes.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 6 nytt femte ledd skal lyde:

I forbindelse med søknad om innvilgelse av pliktmessig refusjon for et legemiddel etter folketrygdloven § 5-14, kan det inngås en refusjonskontrakt mellom staten og søkeren, dersom partene finner det formålstjenlig. I kontrakten kan det inntas bestemmelser om at søker helt eller delvis skal refundere folketrygdens utgifter som følge av at legemidlet forskrives til flere pasienter enn forutsatt i refusjonsvedtaket. Gyldig kontrakt skal ha regler om hvordan søker kan bringe sitt ansvar etter kontrakten til opphør. Kongen kan i forskrift fastsette nærmere regler om bruken av refusjonskontrakter.

Presidenten: Fremskrittspartiet og Senterpartiet har varslet at de går imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 56 mot 14 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.15.03)

Videre var innstillet:

§ 16 fjerde ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift bestemme at visse reseptfrie legemidler skal kunne selges av kjøpmenn samt gi nærmere bestemmelser for slikt salg. *I forskriftene kan det fastsettes gebyr for behandling av søknad om slik omsetning, samt plikt til å betale årlig avgift for fortsatt tilatelse til slik omsetning.*

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette de enkelte bestemmelsene i kraft til forskjellig tid.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Videre var innstillet:

B .

Stortinget ber Regjeringen legge fram for Stortinget en bred og helhetlig gjennomgang av blåreseptordningen, herunder også prosedyrer for saksbehandlingen og bevilgningsmessige ordninger.

Presidenten: B blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Harald T. Nesvik satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringa fremme en sak der folketrygdens dekning av hjelpemidler i forbindelse med rekreasjon, fritidsinteresser, trening mv. for funksjonshemmede utredes nærmere, herunder de økonomiske konsekvensene.»

Dette forslaget blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 3-2 fjerde og femte ledd skal lyde:

Full grunnpensjon utgjør likevel 82,5 prosent av grunnbeløpet dersom pensjonisten lever sammen med en ektefelle

- som mottar foreløpig uførestønning, uførepensjon eller alderspensjon,
- som mottar avtalefestet pensjon som det godskrives pensjonspoeng for, se § 3-19 sjettede ledd, eller
- som har en årlig inntekt, inkludert kapitalinntekt, som er større enn to ganger grunnbeløpet.

I tillegg til de personene som er likestilt med ektefeller etter § 1-5 skal bestemmelsene i fjerde ledd også gjelde for samboerpar som har levd sammen i 12 av de siste 18 månedene. Full grunnpensjon skal utgjøre 82,5 prosent av grunnbeløpet også når pensjonistens samboer mottar pensjon eller overgangsstønning etter kapitlene 16 eller 17.

§ 3-4 tredje ledd skal lyde:

For et ektepar utgjør minstepensjonen 165 prosent av grunnbeløpet tillagt to ganger særtillegget etter ordinær sats.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 3-19 fjerde ledd skal lyde:

For tidsrommet fra uføretidspunktet (§ 12-10) til uførepensjon blir utbetalt, godskrives framtidige pensjonspoeng dersom opptjente pensjonspoeng på grunnlag av

pensjonsgivende inntekt etter § 3-13 er lavere, se også § 3-14 femte ledd.

Presidenten: SV har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 61 mot 10 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.16.27)

Videre var innstillet:

§ 3-26 femte ledd bokstav a skal lyde:

- a) Dersom pensjonisten har rett til ektefelle tillegg, men ikke barnetillegg, skal fribeløpet svare til minstepensjonen (§ 3-4) for ektepar tillagt 10 prosent av grunnbeløpet.

§ 5-9 fjerde ledd skal lyde:

Departementet gir forskrifter om stønad etter denne paragrafen, *herunder om tilskott til fellestilltak for kiropraktorer.*

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 8-2 første ledd første punktum skal lyde:

For å få rett til sykepenger må medlemmet ha vært i arbeid i minst *fire* uker umiddelbart før han eller hun ble arbeidsufør (opptjeningsstid).

Presidenten: Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 47 mot 24 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.16.58)

Videre var innstillet:

§ 8-6 tredje ledd skal lyde:

Dersom bedriftsintern attføring ikke fører frem, skal det så tidlig som mulig vurderes om yrkesrettet attføring bør prøves.

Nåværende tredje ledd blir fjerde ledd.

§ 8-7 nytt åttende ledd skal lyde:

Trygdekontoret skal så tidlig som mulig vurdere om yrkesrettet attføring skal prøves dersom bedriftsintern attføring ikke fører frem, eller medlemmet ikke har et arbeidsforhold. En slik vurdering skal skje senest ved utløpet av sykepengeperioden.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 8-18 første ledd første punktum skal lyde:

For å få rett til sykepenger fra arbeidsgiveren må arbeidstakeren ha vært ansatt hos arbeidsgiveren i minst *fire* uker (opptjeningsstid).

§ 8-47 første ledd skal lyde:

Denne paragrafen gjelder for yrkesaktive medlemmer som på sykmeldingstidspunktet midlertidig har vært ute av inntektsgivende arbeid i mindre enn *en måned*, og som

- a) fremdeles er ute av inntektsgivende arbeid, eller
b) er i arbeid uten å fylle vilkåret i § 8-2 om *fire* ukers opptjeningsstid.

§ 8-47 nytt fjerde ledd skal lyde:

Dersom et medlem mottar eller har mottatt sluttvederlag eller etterlønn i forbindelse med opphør av et arbeidsforhold, utvides fristen i første ledd til seks måneder. Ved utdanningspermisjon fra et arbeidsforhold i opptil ett år utvides fristen i første ledd til tolv måneder dersom utdanningen må avbrytes på grunn av sykdom.

Nåværende fjerde til sjuende ledd blir femte til åttende ledd.

§ 9-2 første ledd første punktum skal lyde:

For å få rett til stønad må medlemmet ha vært i arbeid i minst *fire* uker umiddelbart før fraværet fra arbeidet (opptjeningsstid).

§ 9-8 første ledd første punktum skal lyde:

Arbeidsgiveren yter omsorgspenger etter § 9-5 første ledd dersom arbeidsforholdet har vart i minst *fire* uker (opptjeningsstid).

§ 9-9 første ledd skal lyde:

Trygden yter omsorgspenger dersom arbeidstakeren har vært i arbeid eller i en likestilt situasjon (§ 9-2 jf § 8-2) i til sammen minst *fire* uker umiddelbart før fraværet, men ikke har rett til omsorgspenger fra en arbeidsgiver.

§ 10-6 nytt tredje ledd skal lyde:

Departementet gir forskrift om stønad etter denne paragrafen.

Presidenten: Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 47 mot 24 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.17.29)

Videre var innstillet:

§ 10-8 andre ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Dersom bedriftsinterne tiltak ikke fører frem eller medlemmet ikke har et arbeidsforhold, skal trygdekonto- ret så tidlig som mulig vurdere om yrkesrettet attføring bør prøves.

Nåværende fjerde punktum blir femte punktum.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 10-8 sjetzte, sjuende og åttende ledd skal lyde:

Rehabiliteringspenger ytes ikke sammenhengende i mer enn 52 uker. I særskilte tilfeller kan stønadperioden forlenges i ytterligere 52 uker. Når medlemmet har mottatt rehabiliteringspenger i seks måneder, skal trygdekontoret vurdere om yrkesrettet attføring bør prøves.

Ved meget alvorlige sykdomstilstander eller større skader hvor den medisinske behandlingen tar lengre tid, kan det gjøres unntak fra tidsbegrensningen i sjetzte ledd andre punktum.

Departementet gir forskrifter om rehabiliteringspen- ger etter denne paragrafen, og kan herunder bestemme i hvilke tilfeller stønadperioden kan forlenges.

Presidenten: Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstre- parti og Senterpartiet har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 47 mot 24 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.17.59)

Videre var innstillet:

§ 10-12 andre ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Dersom medlemmet mottar graderte ytelser etter ka- pittel 12, skal det ved gradering av ytelsen tas hensyn til allerede fastsatt uføregrad.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

§ 15-6 tredje ledd skal lyde:

Stønadstiden kan utvides med opptil to år fram til bar- net fyller åtte år når den enslige moren eller faren er un- der nødvendig utdanning eller opplæring for å bli i stand til å forsørge seg selv med eget arbeid. Dersom den ensli- ge moren eller faren har aleneomsorg for flere enn to barn eller fikk aleneomsorg for barn før fylte 18 år, kan stønadstiden utvides med opptil tre år. Det gis vanligvis ikke stønad etter at yrkeskompetanse er oppnådd. Utdan-

ningen må utgjøre minst halvparten av utdanning på full tid.

§ 15-6 femte ledd skal lyde:

Etter skilsmisse, separasjon eller samlivsbrudd mel- lom ugifte foreldre gis det uten hinder av aldersbegrens- ningen i andre ledd, overgangsstønad i opptil to år før det yngste barnet fyller ti år. I det første året må kravene til yrkesrettet aktivitet etter § 15-8 være oppfylt, mens det andre året må benyttes til nødvendig utdanning, se tredje ledd i paragrafen her.

§ 15-8 første ledd innledningen skal lyde:

Når det yngste barnet har fylt tre år, er det et vilkår for rett til overgangsstønad etter § 15-6 andre og åttende ledd at den enslige moren eller faren enten

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de øns- ker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 60 mot 10 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.18.34)

Videre var innstillet:

§ 15-11 femte ledd skal lyde:

Stønadens er 64 prosent av utgiftene til barnetilsyn opptil de beløp som Stortinget fastsetter. Det gis ikke stønad når den pensjonsgivende inntekten er større enn seks ganger grunnbeløpet.

Presidenten: Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstre- parti og Senterpartiet har varslet at de ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 47 mot 24 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.18.57)

Videre var innstillet:

§ 22-12 nytt tredje ledd skal lyde:

Uførepensjon utbetales ikke for perioder hvor med- lemnet har mottatt rehabiliteringspenger, attføringspen- ger eller tidsbegrenset uførestønad.

Nåværende tredje, fjerde og femte ledd blir fjerde, femte og sjetzte ledd.

Presidenten: Her har Sosialistisk Venstreparti varslet at de ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 61 mot 10 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 19.19.18)

Videre var innstillet:

II

I lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten gjøres følgende endringer:

§ 7 andre ledd første punktum skal lyde:

Retten settes med tre medlemmer i saker der både et medisinsk kyndig og et attføringskyndig medlem bør delta.

§ 7 fjerde ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Når det er bestemt at en sak skal settes med sju medlemmer, skal partene straks underrettes om dette.

§ 13 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Oversendelsesbrevet skal inneholde en beskrivelse av de opplysninger ankemotparten bygger på, partenes anførsler, merknader til den ankende parts anførsler og ankemotpartens begrunnelse og påstand.

§ 13 andre ledd andre punktum oppheves.

§ 13 fjerde ledd andre punktum oppheves.

§ 21 tredje ledd skal lyde:

Dersom retten finner det klart at anken ikke kan føre fram, og avgjørelsen antas ikke å få betydning utenfor den foreliggende sak, er det tilstrekkelig at kjennelsen inneholder en kort beskrivelse av hva saken gjelder og en redegjørelse for de momenter som retten har lagt avgjørende vekt på.

III

Ikrafttredelse. Overgangsbestemmelser

1. Endringene i folketrygdloven §§ 10-6 og 10-12 trer i kraft straks.
2. Endringene i folketrygdloven § 3-19 fjerde ledd, § 5-9 fjerde ledd, §§ 8-2, 8-6, 8-7, 8-18, 8-47, 9-2, 9-8, 9-9, 10-8, § 15-6 tredje og femte ledd, § 15-8 første ledd og § 22-12 trer i kraft 1. januar 2004.
Endringene i folketrygdloven §§ 8-2, 8-18, 8-47, 9-2, 9-8 og 9-9 gis virkning for stønadstilfeller som inntrer etter ikrafttredelsesdato.
Det fastsettes forskrift om overgangsregler for løpende tilfeller til endringene i folketrygdloven § 10-8 sjetten, sjuende og åttende ledd.
Endringene i folketrygdloven § 15-6 tredje og femte ledd og § 15-8 første ledd gis virkning for tilfeller der ordinær stønadstid ville ha utløpt tidligst nevnte dato.
Endringen i folketrygdloven § 3-2 fjerde og femte ledd, § 3-4 tredje ledd og § 3-26 femte ledd bokstav a trer i kraft 1. mai 2004 og får virkning for både løpende og nye pensjoner.
3. Endringene i trygderettsloven trer i kraft fra 1. januar 2004. Endringen i § 13 andre ledd andre punktum og fjerde ledd andre punktum gis virkning for alle saker som ikke er oversendt Trygderetten når endringen trer i kraft. Endringene i § 7 andre ledd og § 21 tredje ledd

gis virkning for alle saker som ikke er avgjort når endringene trer i kraft.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det votes over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten har Ulf Erik Knudsen satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«I

I lov 23. desember 1988 nr. 110 om statstilskott til ordninger med avtalefestet pensjon skal § 2 første ledd bokstav d nytt tredje ledd lyde:

Når arbeidsgiveren gir økonomiske ytelser som ikke er pensjongivende inntekt i folketrygden, skal den avtalefestede pensjonen reduseres med et tilsvarende beløp.

II

Ikrafttredelse. Overgangsbestemmelser

Endring i lov om statstilskott til ordninger for avtalefestet pensjon § 2 første ledd bokstav d trer i kraft 1. januar 2004. Endringen gis ikke virkninger for tilfeller der det er inngått skriftlig avtale om avtalefestet pensjon før 1. januar 2004 og vilkårene for rett til slik pensjon er oppfylt før 1. april 2004.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak:

Ot.prp. nr. 10 (2003-2004) Del II – om endringer i lov om statstilskott til ordningen med avtalefestet pensjon – sendes tilbake til regjeringen.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 61 mot 10 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.20.20)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten har Arne Sortevik satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen.

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova)

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova) blir det gjort følgende endringer:

I

§ 13-2 skal lyde:

§ 13-2 Plikt for fylkeskommunen til å sørge for grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring i institusjonar etter barnevernlova

Når det blir gjort vedtak om plassering i institusjon etter barnevernlova, er det den fylkeskommunen der den kommunen ligg som er ansvarleg for plasseringa, jf. barnevernlova § 8-4, som har ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring i institusjonen etter lova her.

Ansvaret omfattar barn og unge i institusjonar i fylkeskommunen som den statlege regionale barnevernmyndigheita har ansvaret for etter barnevernlova § 5-1, og private og kommunale institusjonar som er godkjende etter barnevernlova § 5-8. Institusjonane skal sørge for nødvendige lokale til opplæringa.

Departementet kan gi nærmare forskrifter eller pålegg i enkelttilfelle om ansvaret til fylkeskommunen.

§ 13-3a første ledd skal lyde:

Fylkeskommunen skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring etter lova her for pasientar i helseinstitusjonar som det regionale helseføretaket, oppretta etter helseføretakslova § 8, eig i fylkeskommunen. Helseføretaket skal sørge for nødvendige lokale til opplæringa.

§ 15-2 fjerde ledd skal lyde:

Fylkeskommunen er klageinstans for enkeltvedtak i yrkesopplæringsnemnda.

II

Lova tek til å gjelde 1. januar 2004.

Presidenten: Til §§ 13-2 og 15-2 fjerde ledd foreligger et avvikende forslag fra Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen. Forslaget lyder:

«§ 13-2 skal lyde:

§ 13-2 Plikt til å sørge for grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring i institusjonar etter barnevernlova

Når det blir gjort vedtak om plassering i institusjon etter barnevernlova, er det fylkesmannen i den fylkeskommunen der den kommunen ligg som er ansvarleg for plasseringa, jf. barnevernlova § 8-4, som har ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og videregående opplæring i institusjonen etter lova her.

Ansvaret omfattar barn og unge i institusjonar i fylkeskommunen som den statlege regionale barnevernmyndigheita har ansvaret for etter barnevernlova § 5-1, og private og kommunale institusjonar som er godkjende etter barnevernlova § 5-8. Institusjonane skal sørge for nødvendige lokale til opplæringa.

Departementet kan gi nærmare forskrifter eller pålegg i enkelttilfelle om ansvaret til fylkesmannen.

§ 15-2 fjerde ledd skal lyde:

Fylkesmannen er klageinstans for enkeltvedtak i yrkesopplæringsnemnda.»

V o t e r i n g :

1. Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling til §§ 13-2 og 15-2 fjerde ledd og forslaget fra Fremskrittspartiet bifaltes innstillingen med 61 mot 10 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 19.21.09)
2. Komiteens innstilling til § 13-3a første ledd samt romertall II bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget

S a k n r . 5

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 19.25.